

Takornariartitsineq pillugu nassuiaasiaq

Imai:

Siulequt - ilisarititsineq.....	1
Kalaallini takornariartitsisarnerit aaqqissuussaani.....	2
Takornariartitsineq najukkamit namminermit aallaavilik	13
Sumiiffinni namminerni najugaqartut aamma takornariartitsineq	20
Takornariartitsinerup aningaasaqarnermut sunniutai	23
Inaarutaasumik oqaatigiumasat	26
Ilanngussaq 1 – takornariartitsinermi fagitigut teoriit aamma taaguutitut nassuiaatit	27

Siulequt - ilisarititsineq

Takornariartitsinermi inuussutissarsiutini iluaqutissartalimmik ineriartortitsinerup ilaatut Inatsisartut 2022-imi aalajangiuppaat siunnersuutaasoq nassuiaasiortoqarnissaanik, qulaajaavigiumallugu aqqissuussinertigut inatsisiliorneq aamma pisortani attaveqaasersuutininik aqqissuussinertit ilusilersorneqarsinnaaneri annerusumillu naammassisaqarfiuneri aqqutissiuunneqarsinnaanersut pillugit, qularnaarumallugu nunatsinni najugaqartut ingerlatseqatigiiffinni Kalaallit Nunaanni ingerlatsisuusuni unniuteqarsinnaassusiat.

Nassuiaasiami aallunneqarput takornariartitsinermik maanna inuussutissarsiutaasut, tassanilu immikkut isiginiarneqarlutik aningaasarsiornikkut inuiaqatigiinnut sunniutaasartut, takornariartitsinerit najukkani namminerni qanoq aallaaveqartigineri, sumiiffinni najugaqartut takornariartitsinernut isumaat aamma taakkua qanoq peqataatigineri, aamma Naalakkersuisunit suliniuteqarfiusinnaasut.

Nassuiaasiami pingaarnertut tunngavigineqarput paasissutissat piusut Naatsorsueqqissaartarfimmeersut, Visit Greenland-imeersut kiisalu aamma tusagassiorfitsigut eqqartorneqartartut. Tamatumalu saniatigut nassuiaasiami tunngavittut aamma atorneqarput Visit Greenland-imit misissuinerit inernerisaat umiarsuit takornariartaatit Kalaallit Nunaannut angalasartut qulaajaavigineqarneranneersut. Misissuinermi ilaatigut ilaapput inunnik 43 umiarsuarnut takornariartaatinut attuumassuteqartunik misissuilluni apersuinerit. Apersuinerit annertunersaanni takornariartitseriaatsit assigiinngitsut attupillanneqartarmata misissuinerup ersersippai atugaasut ataatsimoortut tamanut atuuttut, unammilligassat takornariartitsinerillu ineriartornerat. Visit Greenland akuersissuteqarpoq paasissutissat tunngaviusut nassuiaasiami atorneqarsinnaanerannik.

Kalaallini takonariartitsisarnertit aqqissuussaani

Takonariartitsisarneq takonariartut tikeraartuusartut saniatigut aqqissuussinernut allarpassuarnut aamma immikkoortitserneqarsinnaavoq. Takonariartitsisarnernik aqqissuussinertit imaqtartut takonariartunik, takonariat ornittagaannik assigiinngitsunik, attaveqaasersuutit, misigisassatut periarfissanik assigiinngitsunik allanillu (takuuk ilanngussaq 1). Ingerlatsinerni piumasaqaataavoq annertuutitigut suleqatigiittoqartarnissaa pisortani oqartussat akornanni aamma nunap immikkoortuini, takonariartitsinermik ingerlatsisut aamma inuussutissarsiutit allat ingerlatseqataasut takonariartitsisarnernik ineriartortitsisinnaaqqullugit.

Takonariartut

Tikeraat amerlassusaat kisitsisinngorlugit Naatsorsueqqissaartarfimmeersut¹ aamma Visit Greenland² -imeersut ersersippaat tikeraat amerliartortut 2022-imi, nappaassuup Coronap kingunerisaanik sunniutaasut qaangiunneranni. 2022-imi inuit nunanit tamalaaniit aggerfeqartut 65.262 -it (danskil ilanngullugit) Kalaallit Nunaanni timmisartut mittarfiinit nunanut tamalaanut ingerlaarfiusartuniit angalasarsimapput.³ Angalasunit taakkunannga 35,5 %-it Danmark-imi najugaqartut, tassa ilaasut 29.375 -it. Taamaasilluni Danmark Kalaallit Nunaanni takonariartitsinermi niuerfiusut annersaraat. Sanilliunneqassaaq Tyskland niuerfiusut immikkoortut annerit aappaat ilaasunit 4092 -init aallartiffiusimasooq, imaluunniit nunanit tamalaaneertut 2022-imi 6 % -iisa missaat. 16,9 % -it nunamit suminganeernerminnik nalunaarsuisimanngillat. Immikkoortut taakkua annertoqimmata nalorninaateqartitsippat iluaqutissat sumiinnerannik.

Timmisartunut ilaallutik nunanit tamalaaniit angalasartut taakkua taaneqartartut **nunnillutik takonariartutut. Nunnillutik takonariartut** tassaapput takonariat nunami namminermi misigisassarsiorlutik angalasartut. 2021 -imi Visit Greenland aamma Greenland Travel misissuippat⁴ Kalaallit Nunaannut angalasinnaasut imaluunniit angalareernisuusut naliliivigineqartut akornanni. Misissuinermi tassani inuit 5767 -it peqataapput, taakkunanngalu inuit 2960 -it Kalaallit Nunaannut angalareersuullutik. Misissuinerup ersersippaa pinngortitaq pingaarnertut nutsuisuusartoq nioqquataallunilumi pingaarnertut takonariartut matumani pineqartut akornanni, imaatigut angalanertigut, katersugaasiviliarnertigut, nunaqarfinnut tikeraarnertigut sermersuarmullu angalatitsisulerluni angalaarnertigut ingerlatsiviusartumik.

Nunatsinnut nunnillutik takonariartut eqqartorneqartut saniatigut takonariartut allat tassalu **umiarsuarnut takonariartaatinut ilaallutik takonariat** immikkoortuupput annertuut, 2019 -imi umiarsuanut ilaallutik takonariarsimasut 46.633 -iullutik. Taamaasillutillu umiarsuarnut takonariartaatinut ilaallutik takonariartut ukioq taanna takonariarsimasunit tamarmiusunit 45 % -it missaanniillutik. Kisianni piffissami matumani

¹ <https://stat.gl/dialog/main.asp?lang=da&version=202301&sc=TU&subthemecode=O1&colcode=O>

² <https://tourismstat.gl/analyses/>

³

https://bank.stat.gl/pxweb/da/Greenland/Greenland_TU_TU20/TUXFLY.px/table/tableViewLayout1/?rxid=TUXFLY02-03-2023%2014%3A05%3A37

⁴ <https://traveltrade.visitgreenland.com/da/seneste-nyt/gt-vg-surv-da/>

oqaatigiuminaappoq umiarsuarnut takornariartaatinut ilaallutik takornariartartut aningaasaqarnikkut nunatsinnut qanoq tunniussaqaqartarneri. 2020 -imi aamma 2021 -imi Kalaallit Nunaannut umiarsuanut takornariartaatinut ilaalluni takornariartoqanngilaq Covid 19-ip kingunerisaanik, kisiannili umiarsuit takornariartaatit 2022 -imi aatsaat taamak amerlatigisunik ilaasoqarlutik takkuteqqittalerput. 2022 -imi umiarsuit assigiinngitsut 51 -it Kalaallit Nunaannut angallassipput, 425 -eriarlutillu umiarsualivissittarsimallutik. Umiarsuit ilaasoqarsinnaasut 120 -iniit (sulisut ilanngullugit) umiarsuanut 3840 -nik ilaasoqarsinnaasunut (sulisut ilanngunnagit). Kisitsisinik paasissutissanik soqanngilaq umiarsuit ilaasuusinnaasunik ulikkaarlutik angalasarsimanersut pillugit. Paasissutissat Visit Greenland -imi Umiarsuanut takornariartaatinut mappimiittut 2022-imeersut ilimanaateqartippaat amerlasuutigut Kalaallit Nunaannut angalanerni ilaasussanik ulikkaarnatik angalasarsimanissaat. Kisitsisit paasissutissat ersersippaat ingammik umiarsuit mikinerusut 2022-imi nunatsinnut angalasarsimasut.

Umiarsuit agguataarneri 2022-imi anguneqarsinnaasunut naapertuuttumik:

- Umiarsuit mikinerit (ilaasut 0-500): 29
- Umiarsuit akunnattumik angissusillit (ilaasut 500-1200): 12
- Umiarsuit angisuut (1200-nit amerlanerusunik ilaasoqartartut): 10

Aaqqissuussaaneriniit isigalugu umiarsuit atorlugit takornariartarnermut aamma ilaapput angallatit tingerlaataannallit aamma umiarsuit - yachts - inuinnarnit pigineqartut. Ajourluartumik tamakkua nalunaarsorneqartanngillat, aaqqissuussinernillu soqarani tamakkuninnga angallateqarluni imartatsinni takornariartartunut atatillugu.

Nunap nammineq iluani takornariartarneq tassaavoq inuit nunatsinni najugaqartut nalunaarsugaasut nunap iluani angalasarnerat. Kisitsisinik tatiginartunik soqanngilaq nunap iluani takornariartarnermut atatillugu, kisitsisinik paasissutissanik nunap iluani timmisartumut umiarsuarmulluunniit ilaallutik angalasunik nalunaarsuuteqanngimmat. 2022 -imi inuit 68.076- it Kalaallit Nunaanni najugaqartut unnuisarsimapput akunnittarfinni, vandrehjem-ini assigisaanniluunniit. Kisitsit nalorninaateqartutut isigisariaqarpoq, nunap nammineq iluani angalasut ilarpaalui ilaquuttaminni, ikinngutiminni imaluunniit nammineq angallatiminni, illuaqqani assigisaanniluunniit unnuisarsimassasut naatsorsuutigineqarmat. Kisitsisitigut nalorninartoqarnera matumani kinguneqarpoq nunap iluani takornariartartut ilarpaalussui angalanerminnik, misigisassaminnik, tammajuitsussaminnik il.il. pisisartut unnuartunut kisitsisini paasissutissani ilaannginnerannik.

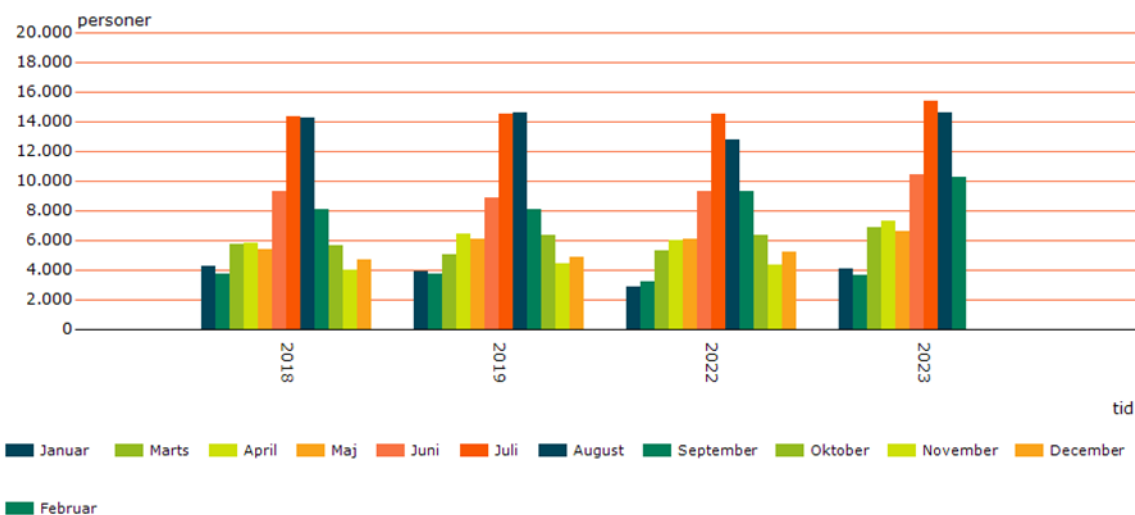
Naak nunap nammineq iluani takornariartarnermut atatillugu kisitsisit tatiginartut pigineqanngikkaluartut 49,5 % -it unnuisartuniit taakkunaneersuupput. Takornariartarneq ukiup ilaannaani piffissami ulapiffiusartumi qaammatini juni, juli, aggusti aamma septembarimi ingerlanneqartarpoq. Tamannalu atuuppoq takornariartartunut assigiinngiiaartunut tamanut. Naallu inuussutissarsiortuni annertuumik iliuuseqarfiginiarlugu isiginiarneqarsimagaluartoq piffissap pineqartup siaarneruneqarnissaa, kisitsisit ukiuni kingullerni 5 -ini allannguuteqarsimanngillat. Visit Greenland -ip piffissamat 2021 – 2024⁵ periusissiaa pingaarnernik pingasunik iliuusissanik immikkoortoqarpoq ukioq kaajallallugu takornariartitsisarnermik pilersitsiniarnermi. – 1. Ukiukkut takornariartitsisarnermik ukiumilu nioqutigineqartussanik ussassaaruteqartarneq. 2. Immikkut aallussiniarneq

⁵ <https://traveltrade.visitgreenland.com/da/strategi/>

siunnerfeqarnerlu ussassaarineramik ataatsimiinnernik, isumasioqatigiinnernik aamma saqqummersitsisarnernut atasunik aaqqissuussisarnernik (MICE-segment) 3. Inuussutissarsiutini susassaqartunut saqqummiussuisarneq ilisimasaniq nutaanik ineriartortitsisarnernillu piffissamut takornariartitsiviusartumut siaarniarneqartumut atatillugu. Air Greenland -ip 2022⁶ -imi ukiumoortumik nalunaarusiaani ersippoq ingerlatseqatigiiffiup neqeroortigigai ukiukkut misigisassat nutaat illuaqqanik taaguuteqartunik Igloo Lodge pilersitsinikkut aammalu arsarnernut takusassarsiortarfinnik illuaqqanik nutaanik taaneqartunik “nordlyshytter” pilersitsinikkut.

Grafimi uani ataaniittumi takutinneqarput inuit timmisartumut ilaallutik Kalaallit Nunaanniit angalasarsimasut 2018-imi, 2019-imi, 2022-imi, aamma 2023-imi (septembari ilanngullugu). Ukiut 2020 aamma 2021 ilanngunneqanngillat nappaassuup kingunerisaanik ukiut taakkua kisitsisunik naapertuuttunik ersersitsiviunngimmata takornariartitsinerup ineriartornera eqqarsaatigalugu. Kisitsisit naatsorsueqqissaartarfiup database-aneersuupput⁷.

Antal udenrigspassagerer på rutefly efter måned og tid. I alt.

Soorlu takuneqarsinnaasoq takornariartitsisarneq qaammatini ikittuinnarni eqitsersimavoq, ersiuteqanngilarlu qaammatit sinnerini ineriartortoqarneranik. Taamaattumillu eqikkaasoqartariaqarpoq takornariartitsisarnermik inuussutissarsiortut piffissap ingerlatsiviusartup sivitsorneqarnissaanik suliniutaat suli iluatsitsiviusimangitsut. Kisitsisit annertuujunngitsut matumani pineqarmata aaqqissuussisarnerit ataasiakkaat kisitsisini namminerni atuarneqarsinnaapput. Assersuutigalugu conference-qartitsineq annerusoq illoqarfimmi aalajangersimasumi ingerlanneqarsimappat tamanna kisitsisini takuneqarsinnaassaaq. Tamannali ataavartunngortussatut isigisassaassanngilaq, uteqqiasumik pisanngikkuni.

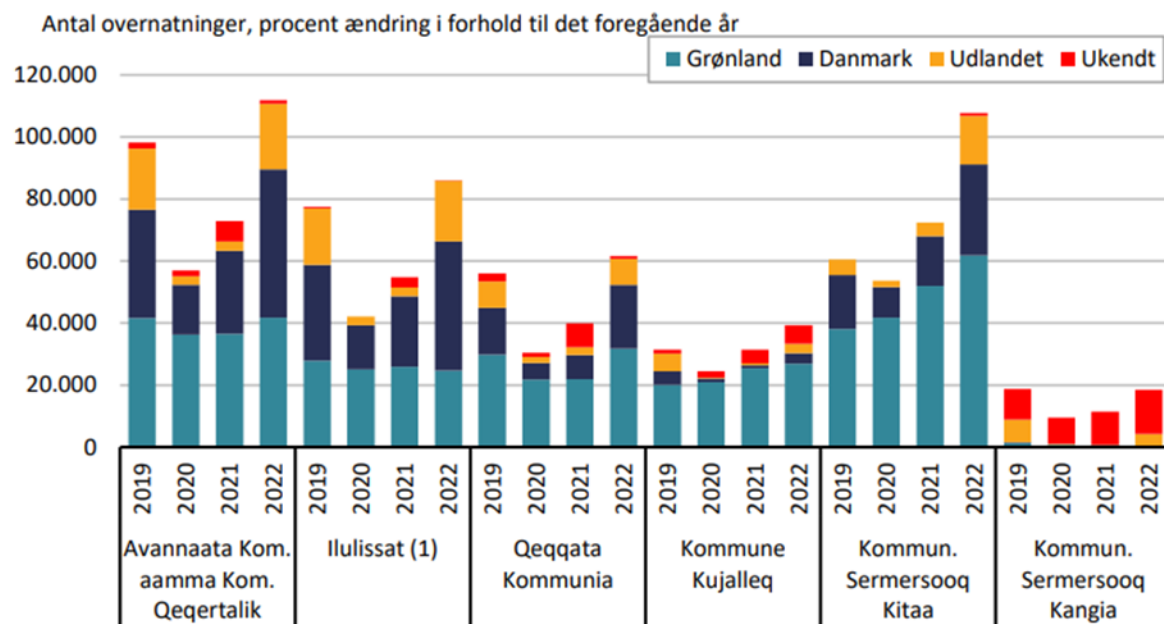
Pissusiusut allat kisitsisinut sunniuteqarsinnaasut tassaapput kalaallit innuttaasut, Kalaallit Nunaanniit sulinggifteqarlutik nunanut allanut angalasartut. Innuttaasut taakkua nunatsinnut

⁶ [a-rsrapport_dk_2022_web.pdf \(airgreenland.dk\)](#)

⁷ https://bank.stat.gl/pxweb/da/Greenland/Greenland_TU_TU20/TUXFLY.px/?rxid=TUXFLY02-03-2023%2014%3A05%3A37

uternerminni nalunaarneqassapput sulingiffeqareerlutik utertutut. Taamaattumillu nunarsuatsinni nunanit assigiinngitsuneersut takornariartartut agguataarneri diagrammimi ersersinneqartunit allaanerusinnaapput.

Aamma pissusissamisoorpoq nunap immikkoortuinut assigiinngitsunut tikeraat pillugit kisitsisit misissuataarnissaat, paasisaqarfigiumallugit takornariartartut qanoq **siaruarsimasarnersut**. Siaruarsimaneq annertunerutilugu naatsorsuutigisariaqarpoq suliffeqarfiit nunap immikkoortuini amerlanerusut takornariartitsinermik tassannaaniillu aningaasanik isaatitanik iluaquteqartarnerat. Ilutigisaanik kisitsisit siaruarsimassusiisa tikkuartorsinnaavaat nunap immikkoortuini takornarianut neqeroorutit qanoq aaqqissuullugaatigineri. Ilusiliaq matuma ataaniittoq Naatsorsueqqissaartarfimmeersoq⁸ ersersitsivoq unnuisarnerit agguataarnerinik 2022-imi kommunit tallimaasut aallaavigalugit. Taamaattoq Kommuneqarfik Sermersooq immikkoortunut Kangia aamma Kitaa immikkoortitaavoq, kommunillu avannarliit marluk ataatsimoortillugit nalunaarsugaallutik. Taamaasilluni pineqarput Avannaata Kommunia/Kommune Qeqertalik, Qeqqata Kommunia, Kommune Kujalleq, Kommuneqarfik Sermersooq Kitaa aamma Kommuneqarfik Sermersooq Kangia.

Kilder: Grønlands Statistik – se tal i Statistikbanken i bank.stat.gl/TUDHOT

(1) Ilulissat indgår også i sum for Avannaata Kommunia og Kommune Qeqertalik område.

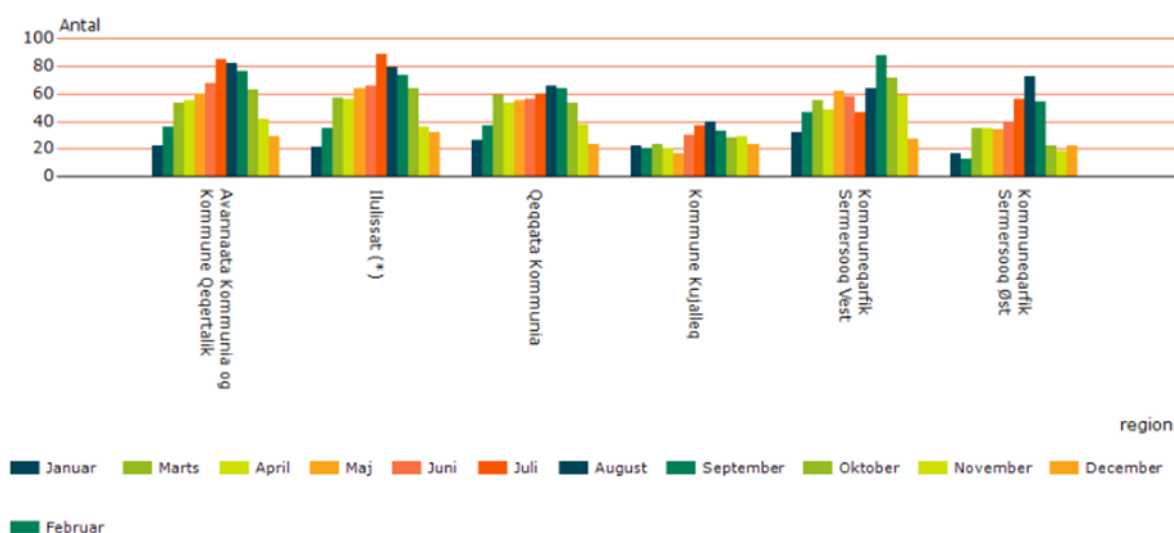
Takuneqarsinnaavoq Avannaata Kommunia aamma Kommune Qeqertalik ataatsimut akunnittarfinni unnuisarnerit amerlanersaaffigigaat. Tamanna ilalerneqarpoq Visit Greenland-imiit oqaatigineqartunit kisitsisit suli ersersitsisuusut Kalaallit Nunaanni unnuisarnerik ujartuinerit sumiinnerannik, malinneqarlutillu Qeqqata Kommunianit aamma Kommuneqarfik Sermersooq kitaaniit. Naatsorsuutigisariaqassaaq Nuuk Kommuneqarfik Sermersooq Kitaani orninneqartartut annersarigaat. Naatsorsuutigineqarpoq kisitsisit Kommuneqarfik Sermersooq Kitaani Nuummut inuussutissarsiutinut sammisunik sunniutinik tunngaveqartoq.

⁸ Akunnittarfinni pulaartut aamma unnuisartut 2022-imi (www.stat.gl)

Ersipportaaq Kommuneqarfik Sermersooq Kangia unnuisarnernik ikinnerpaanik imaqartoq. Tamatumani ilimagearpoq nunap immikkoortuata tikinneqarsinnaaneranut nunanit allaneersuniit aamma nunap iluani angalasuniit killeqartunik periarfissaqarneranik tunngaveqartutut. Kommune Kujallermut atatillugu kisitsisit takornariartitsisarnermi imminnut assortuuttunik pissutsinik imaqarput, nunap immikkoortua - kujataa – ikinnerusunik unnuisartoqarmat, kisiannili Kalaallit Nunaanni umiarsuarnit takornariartaatinut malunnaatilimmik amerlanerulluurtunit tikinneqartarluni.

Unnuisarfinni unnuisartut procentinngorlugit annertussusaat misissoraanni ersippoq takussutissiami uani ataaniittumi Naatsorsueqqissaartarfimmeersumi⁹ takussutissiani aasaanerani unnuiffiusinnaasut annertusiartortitsiniarnernik killilersuisuusinnaaneri.

Hoteludnyttelse efter måned og region. Belægningsprocent, 2022.

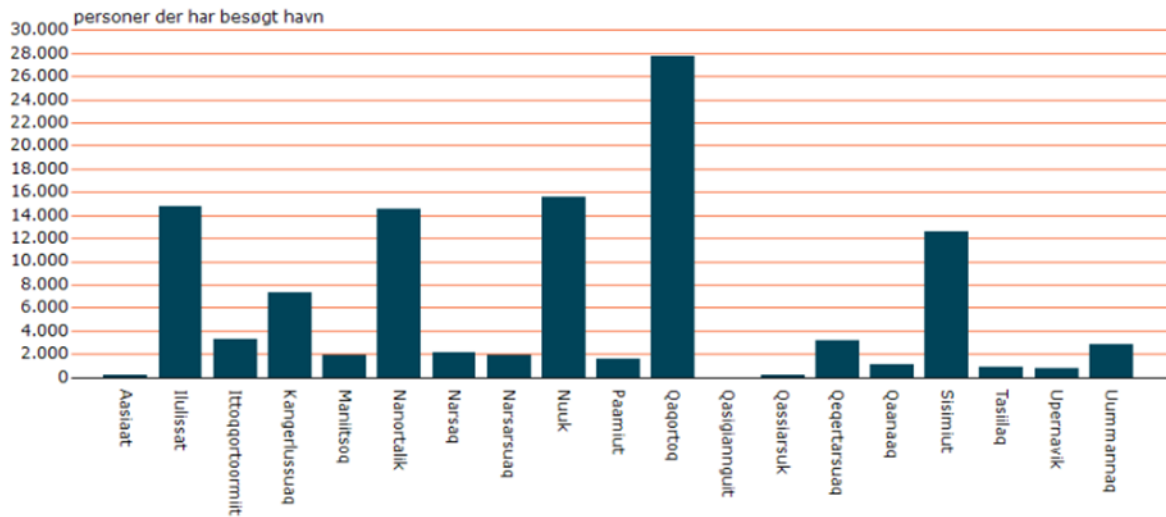

Uani ataani takuneqarsinnaapput takussutissiat Naatsorsueqqissaartarfimmeersut¹⁰ **umiarsuarnut takornariartaatinut ilaasut agguataarneri** 2022-imi. Ersarissumik takuneqarsinnaavoq Kujataanut takornariartartut marloriaatingajanngorsimanageri, nunap immikkoortuisa sinnerinut sanilliullugit.

⁹ Akunnittarfiit atorluarneri qaammatini aamma nunap immikkoortuini. Unnuisartut procentinngorlugit 2022 (stat.gl)

¹⁰ Umiarsuarnut takornariartaatinut ilaasut amerlassusaat, umiarsualivinnut qaammatikkaarlugit piffissamullu immikkoortitserlugit. PxWeb (stat.gl)

Antal krydstogtpassagerer fordelt på havn efter havn. Total, 2022.

Kisitsisit takutippaat Kujataani iluatitsiviulluartumik umiarsuarnik takornariartaatinik tikisitsisarlutillu kiffartuussisarnerat.

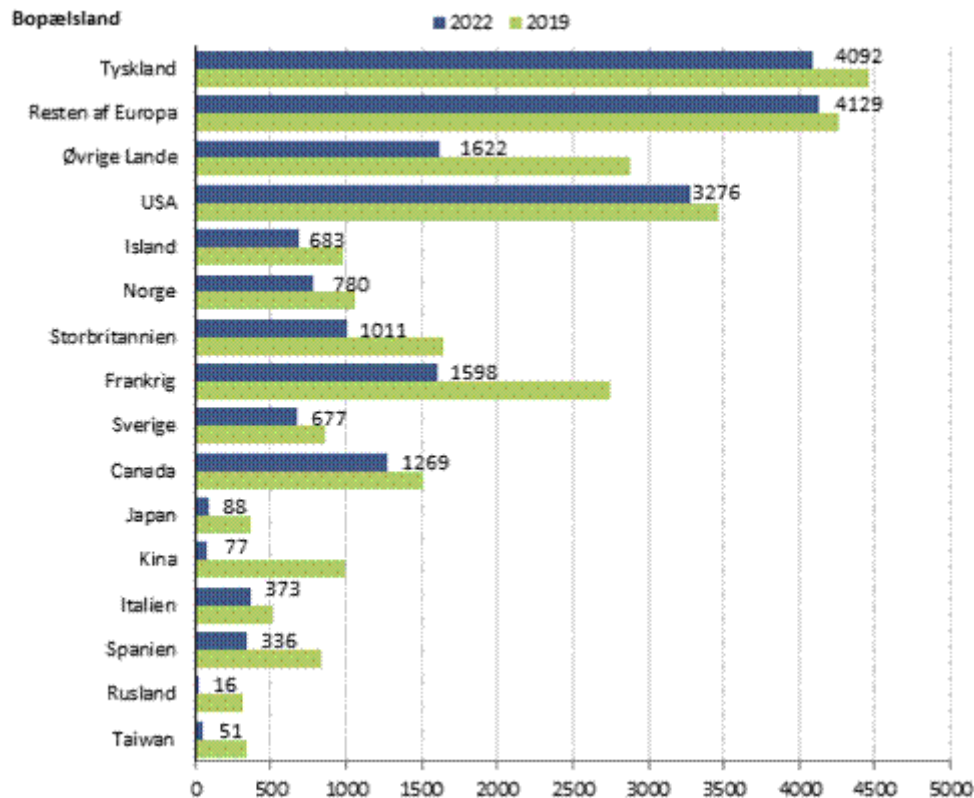
Kujataata nunap immikkoortuatut inissisimaffia pissutaaqataasinnaavoq umiarsuanut takornariartaatinut tikikkuminarnerugami nunatta sinneranut sanilliulluni, tamannalu ornittakkatut iluatsitsinermut sunniteqaaqataasinnaalluni. Tamatuma saniatigut nunatta iluani attaveqaaqatigiinnikkut atugassarititaasut aamma qanoq ataqatigiinneq nipilersoqataasinnaapput takornariartartut siaruarternarannut. Kissaatigineqarpat takornariartartut siaruarternarisa annertunerunissaa, taava tamanna anguneqarsinnaavoq angallaviusartut aqusaartortakkat tikikkuminassusiisa nalilersuivigineqarnerisigut.

Aallartarfiit aamma angalanermi akunniffiusartut

Takornariartup angalanerminik aallartitsivigisaa aalajangiisuusarpoq angalanissamut periarfissaanut, taamalu Kalaallit Nunaannut tikeraarnissamut periarfissaanut. Angalaneq assersuutigalugu Australiamit aallartinneqarpat tamanna assut akisunerussaaq Kalaallit Nunaannullu ingerlaarniarneq pisariunerussalluni, assersuutigalugu europa -miit angalanermut sanilliullugu. Pissutsit ersarissut taamaannerat takuneqarsinnaavoq takornariat nunanit sorlerniit angalarnerisigut, nunat tamalaat akornanni timmisartumut ilaallutik angalasartut pillugit kisitsisini paasissutissani Naatsorsueqqissaartarfimmeersuni¹¹.

¹¹ <https://stat.gl/dialog/main.asp?lang=da&version=202301&sc=TU&subthemecode=O1&colcode=O>

Timmisartunut ilaasunut tunngasuni kisitsisini ersippoq **angalasut amerlanerit nunaniit niuerfiusuniillu** Kalaallit Nunaannut qaninnerusuneersuusartut. Assersuutigalugu niuerfiusuni annerni Danmark -imut tulliuvoq Tyskland, Danmark-imik akunniffittut atuisoq. USA -mut tunngatillugu kisitsisit aamma qaffakkiartuaarsimapput Island aqqusaarlugu Kalaallit Nunaannut aqutit ingerlaarfiullualernerisigut.

Timmisartut mittarfiisa nutaat attaveqaasersuutit allanngortissavaat periarfissaqartitsillallutillu timmisartukkut aqutissanik nutaanik timmisartortitseqatigiiffiillu amerlanerusut angallassisalernissaannut. Taamaasillunilu Kalaallit Nunaata tikikkuminassusia allannguuteqassaaq. Aqqummik nutaamik assersuutigalugu USA -mut pilersitsisoqassappat ilimagineqarpoq amerikkarmiut takornariartartut amerleriaateqarnissaat, minnerunngitsumik niuerfiusuni pineqartuni ussasaarinernik ataqatigiissaagaasunik aaqqissuussisoqarpat. Suli paasissutissanik nutaanik saqqummiussisoqanngilaq timmisartukkut aqutaalerumaartunik nutaanik, imaluunniit nunatsinni timmisartortitseqatigiiffinnik nutaanik pilersaqarsinnaanerani. Periarfissaalersussat ilaat matumunnga atatillugu eqqaaneqartariaqartoq tassaavoq timmisartunut mittarfiit nutaat sunniutissaat takornariartartut qanoq agguataartarnerannut atatillugu sunniutaasusaaq. Timmisartunut mittarfiit nutaat atulernerisigut ammarneqassapput angalasarnermut periarfissat nutaat, maani nunamiinnermut atasut. Tamanna pissaaq pissutigalugu Kalaallit Nunaannut tikinnermi **ingerlaqqinnissamut aqutit nutaangussammata** nunap nammineq iluani, aqutit ullumikkut ilisimasagut allatut isikkoqalissammata. Kangerlussuup atlantikukkoorlutik angalasunut aqqusaartarfittut inissisimanagera atorunnaarpat tamanna takornariartartut agguataartarnerannut sunniuteqassaaq. Assersuutigalugu ullumikkut umiarsuit takornariartaatit Kangerlussuaq

atortarpaat ilaasut angalasut sullissisullu taarseraattarnerannut. Nunanit allaniit timmisartut tikittarfii allannguuteqarpata ilaasunik sulisunillu taarseraasarfiit nuussapput, tamannalu kinguneqarsinnaalluni umiarsuit takornariartaatit angalasarnerminnut pilersaarutaasa malunnaatilimmik allannguuteqarnerinik.

Taamaattoq Visit Greenland -ip misissuittitsinerani 'kalaallini umiarsuit takornariartaatit atorlugit takornariartitsisarnerit qulaajaavigineqarnerat' apersuinermi akissuteqartartut 43 -ut peqataaffigisaannik immikkoortullu makkua sinniisoqarfigisaanni:

- Angalanissanik aaqqissuussisartut, angalatitsisartut aamma akunnittarfiiit
- Umiarsualivinni pilersarusiortartut
- Nioqutissanik pilersuisut
- Ornitassanik aaqqissuussisartut
- Kulturikkut aaqqissuussisartut aamma katersugaasiviit
- Attaveqaasersuutit, assartuineq aamma umiarsualiviit
- Soqutigisaqaqatigiit kattuffii peqatigiiffiilu
- Sillimaniarneq, SAR, peqqinnissaq aamma ilisimasortat
- Ilinniartitaanernik ingerlatsiviit

Akissuteqartut ataatsimut oqaatigisarpaat ernummatit illoqarfiit timmisartunut mittarfissuaqarfiulersut takornariartunit "qalanneqartalernissaat" – amerlavallaaniit aqqusaartorneqartalernissaat, angallaviillu allat amigartumik tikerarneqartalernissaat, ilaasa tamanna misigisareeramikku allallu ernummatigigamikku. Naatsumik oqaatigalugu ernummatigineqarpoq takornariartut illoqarfimmit timmisartup tikiffianiit ingerlaqqittannginnissaat. Takorluugaq taamaattoq piujuaannartitsinermik pilersitsisinnaanngilaq, killilersuissallunilu takornariartitsinerup nunap immikkoortuini iluanaarutissaqarfiunissaanik.

Soorlu immikkoortumi *Takornariat* eqqaaneqartoq piffissami matumani takornariartartut siammartigaapput, angalaffiusartut tamarmik, Sermersooq Kangia eqqaassanngikkaani takornariartunik "ilangiisarlutik". Siammaasarneq eqqartorneqartoq pigiinnarneqassappat illoqarfiit timmisartunut mittarfeqarfissuannngortussat ilusilersortariaqassapput aamma angalasut ingerlaqqittarfiit, nunap sinneranut ingerlaqqittarfinnik tapersersuiffittut, nioqutissianik ineriartortitsivittut aammalu ataatsimut angalaqatigiikkuutaanik aaqqissuussisarfiittut, takornariartut oqitsumik periarfissaqartitsiviusutut nunap immikkoortuinut assigiinngitsunut aamma ingerlaqqittarnissanik.

Ornittagaq Kalaallit Nunaat tassanilu ingerlatsilluni suliffiusut

Tikikkuminassuseq takornariartitsisarnerup ineriartorteqqinnissaani qitiulluinnartumik inissisimavoq, kisiannili aamma najukkani ataasiakkaani takornariartitsinermik inuussutissarsiortut katitsigaanerat taamatut inissisimavoq. Tassani pingaarnertut inissisimapput suliffeqarfiit takornariartitsinermik inuussutissarsiuteqartut periusissiaat, neqeroorutaat aamma nioqqutaat, tikeraat Kalaallit Nunaanni misigisassaqaarnissaannut sakkussaasut najukkanilu tikeraat aningaasanik atuisinnaanerannut aqqutissaasut. Takornariartitsinermik inuussutissarsiutit assigiinngiaartunik ingerlatsisoqarput, tamarmik tikeraat kiffartuunneqarnerannut tunniussaqaartartunik. Suliffeqarfiit ingerlatsiviusut

naleqarnerulersitsisartullu tamakkua toqqaannartumik toqqaannangitsumillu takornariartunut attuumassuteqartarput. Naleqartitat kalunnertut ittut immikkoortitserneqarsinnaapput *inniminniisarfinnut aamma ussassaarisarnernut, assartuineranut, unnuisarfinnut aamma nerisaqartitsivinnut, misigisassaqartitsisunut aamma nioqquteqartartunut. Inniminniisarneq aamma ussassaarisarneq* ataatsimut taaguutaasoq suliffeqarfinnut periarfissiuussisartunut takornariarumasut Kalaallit Nunaannut angalanissaminnik pisisinnaanerannik, assartuisartullu tassaallutik nunat tamalaat akornanni angallassisartut aamma nunap iluani inunnik angallassisartut. *Unnuisarfiiit aamma nerisaqartitsiviit* imaqarput unnuisarfinnik assigiinngiiaartunik akunnittarfinni, inuinnarni aamma pinngortitami kikkut tamarmik atorsinnaasaanni, kiisalu nerisassanik imigassanillu assigiinngitsorpassuanik nioqquteqarfiusut. *Misigisassat* soorunami tikeraanut neqeroorutaapput assigiinngitsorpassuit, immikkoortorlu *nioqquteqartartut* tassaallutik suliffeqarfiit kiffartuussisartut, tunisaqartarfiit kiffartuussiviillu takornariartitsisartunut.

Uani ataani tabelimi takuneqarsinnaapput assersuutit suliffeqarfinnut assigiinngitsunut nioqqutinullu, immikkoortut kalaallini nassaassaasut naleqartitat iluanniittut. Nalunaarsuiffik tamakkiisumik takussutissiiingilaq Kalaallit Nunaanni takornariartitsinermik inuussutissarsiutinik, takussutissiillunili suliffeqarfiit qanoq assigiinngiiaartiginerannik, kiffartuussisinnaasut takornariartuniillu toqqaannartumik toqqaannangitsumillu aningaasarsiorsinnaasut.

Inniminnii-sarneq & ussassaarineq	Assartuineq	Unnuisarfiiit & nerisitsineq	Misigisassat	Nioqquteqartut
Angalatitsiviit	Timmisartortitseqatigiiffiit	Akunnittarfiit	Kulturi & oqaluttuarisaaneq	Eqqiaaneq
Online inniminniisarfiit	Umiarsuit takornariartaatit	Vandrehjem-it	Pinngortitami misigisassat	Pilersuineq
Tikitassani Management Company	Namminersortut angallatit	AirBnB	Sightseeing	Nerisat
Umiarsuaatillit takornariartitsisutunik	Pisortat imaatigut angallassissutaat	Illuaqqat/camps	Nicher	Atortunik kiffartuussinerit
Tikitassani Marketing Organisation	Umiarsuaq - angallat/ikaartaat	Tupertarfik	Misigisassarsiorneq	Inatsisinik tunngavilinnik kiffartuussiviit: sillimmasiineq, naatsorsuutit, allallu
	Qimussit	Couchsurfing	Nerisassat mamartuliat	Umiarsualiviit kiffartuussivii
	Qamuteralaat	Neriniartarfiit & Cafee	Aaqqissuussinerit	Pisiniartarfiit

	ATV/UTV	Ulluinnarni atortussanik nioqqutit	Tammajuitsut, design aamma shopping	Eqqakkanik isumaginnineq
--	---------	------------------------------------	-------------------------------------	--------------------------

Takornariartitsinermik inuussutissarsiutit killilersoruminaallutillu suussusilersoruminaassinnaapput, suliffeqarfiit arlaqartut amerlasuutigut nioqquteqartarmata immikkoortuni arlaqartuni inissisimasunik. Assersuutigineqarsinnaavoq umiatsiamik attartortitsisartut angallassisartunik, - takornariartunik sumiiffimmiit sumiiffimmut allamut ingerlatsisartunik. Nioqqutigineqartoq taanna tunngaviatigut *assartuinnermi* inissisimavoq, kisiannili ilutigisaanik takornariartunut misigisassaqartitsiviulluni. Tamatumalu saniatigut suliffeqarfiit Kalaallit Nunaanni arlaqartut takornariartunut nioqqutissaateqartarput immikkoortuni assigiinngiiaartuni inissisimasunik. Akunnittarfik assersuutigalugu unnuiffissanik, neriniarfissanik, tammajuitsussarsiniarfimmik immaqalu aamma timmisartoqarfimmut angallassisarnermik neqerooruteqarpoq, taamalu suliffeqarfik taanna immikkoortuni arlaqartuni inissisimalluni.

Kisitsisinik pisortatigoortunik soqanngilaq nunami maani suliffeqarfiit qassit toqqaannartumik imaluunniit toqqaannangitsumik takornariartitsinermik sullissisuusarneri pillugit. Aamma kisitsisinik soqanngilaq suliffeqarfiit qassit Kalaallit Nunaannut angalanernik nioqquteqartarnersut pillugit, imaluunniit takornarianut nioqqutinik assigiinngitsunik nioqqutissaateqartarneri pillugit. Suliffeqarfinniit kisitsisinut paasissutissanut tunngasumik qaninnerpaaq tassaassaaq Visit Greenland -ip neqeroorutinut quppersagaa¹², atuisup takornariartitsinermi suliffeqarfinnik nioqqutinillu ujarlerfigisinnaasaa. Quppersakkami tassani nalunaarsorsimapput allassimaffiit 181 -it. Taamaakkaluartoq erseqqissarneqassaaq pineqartoq database -unngimmat CVR-imi nalunaarsuiffimmik tunngaveqartoq, imaluunniit pisortanut nalunaarsuiffimmik allamik tunngaveqartoq, misissulaaraannilu paasinarpoq nalunaarsukkat ilaat nutaanngilisoorsimasuusut. Tamatuma saniatigut immikkoortitsisoqanngilaq sunngiffimmi ingerlatatut imaluunniit piffissami tamarmiusumi suliffeqarfinnik, taamaattumillu quppersagaq takornariartitsinermik ingerlatsivinnik tamakkiisumik ersersitsisuunani.

Soorluli kisitsisinik paasissutissanik naammattumik paasissutisiisunik soqanngitsoq Kalaallit Nunaanni takornariartitsinermik suliaqartut suliffeqarfiit amerlassusaat pillugit, aamma paasissutissanik soqanngilaq suliffeqarfiit nunanit allaneersut Kalaallit Nunaanni arlaatigut takornariartitsinermik suliaqartuuneri pillugit. Aamma ajornarpoq katitsissallugit inuit nunani allamiut qanoq annertutigisumik suliffeqarfinni Kalaallit Nunaanni nalunaarsorsimasunik piginnittoqataanersut. Kiisalu aamma kisitsisinik paasissutissanik soqanngilaq suliffeqarfiit sinneqartoorutaanniit aningaasat qanoq annertutigisut nunatsinni takornariartitsinermik inuussutissarsiutinut imaluunniit inuiaqatigiinnut aningaasaliissutigineqartarnerisa naatsorsorneqarsinnaaneri. Kiisalu aamma kisitsisinik paasissutissanik soqanngilaq inuit qanoq amerlatigisut piffissami tamakkiisumi imaluunniit piffissap ilaani imaluunniit ukiup ilaani ulapiffiusumi takornariartitsinermik inuussutissarsiutini sulisuusarnerisa naatsorsorneqarsinnaaneri.

¹² <https://traveltrade.visitgreenland.com/>

Paasissutissanik tatiginartunik tamakkiisunillu amigaateqarnerup assorsuaq ajornakusoortippaa eqikkaasinnaaneq, takornariartitsinermik inuussutissarsiutit annertussusiinik, piginnittuinik aningaasaliissutaasartunillu qanoq inissimasoqarneranik. Taamaattumik ersarippoq pisariaqartitsineq tunngaviusunik paasissutissanik ilisimasassanillu takornariartitsinermut atasunik katersisoqartalernissaanik, inuiaqatigiinnit aallaaveqartunik.

Suliniuteqarfiusut immikkoortut

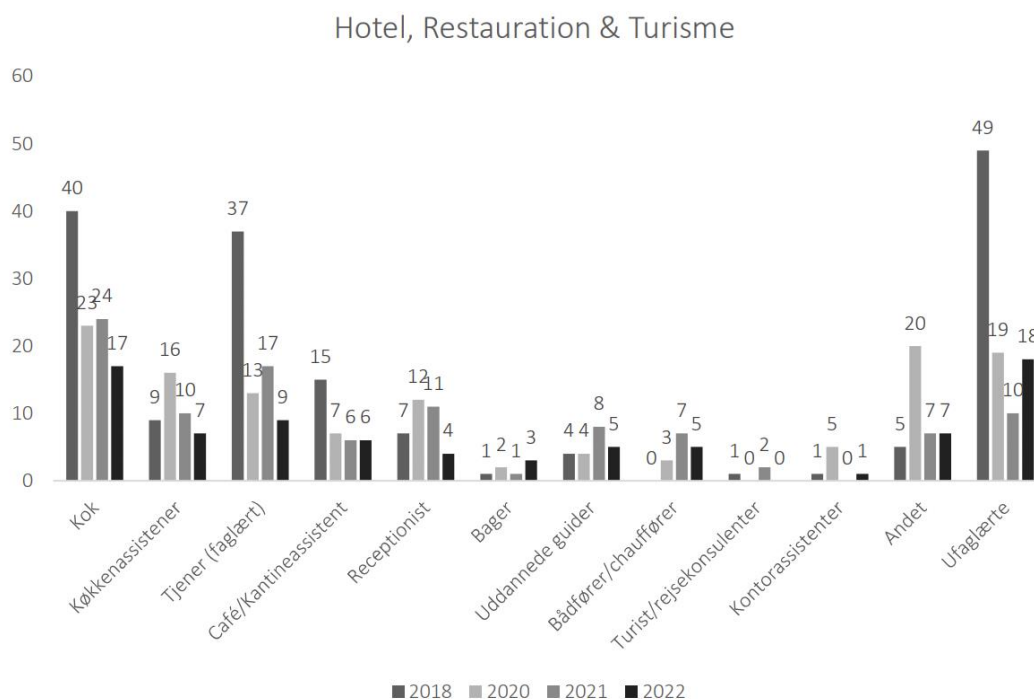
- Paasissutissat annertusisat paasissutissanillu katersuisarnek takornariartitsinermik inuussutissarsiutiniit, takornariartartuniit aamma taakkua inuiaqatigiinnut kalaallinut, kulturimut aamma pinngortitamut sunniutaat eqqarsaatigalugit, siunertaralugu periusissialiornissaq suliniutissanillu aaqqissuussinissaq, paasissutissanik piviusunik tunngavilinnik.
- Annertusaanissaq susassaqtartunik assigiinngitsunik suleqateqarnernik, annertusaanissanut, aserfallatsaaliinernut nungullartartunik sanaartukkani assigiinngitsuni aamma pinngortitami. Danskit Inuussutissarsiornermut Ministeriaqarfiat - Erhvervsministerium – aningaasaliissuteqarpoq immikkoortitanik katillugit 9,5 mio kr.-inik annertussuseqartunik piffissami 2023-2026, siunertanut pineqartunut atorpeqarsinnaasunik.
- 2023 -imi suliaqartoqarpoq naammassineqarsinnaasut pillugit misissuinernik kommunit aamma nunap immikkoortuini takornariartitsisarnermik ingerlatsiviit aamma Naatsorsueqqissaartarfik suleqatigalugit, aalajangiukkumallugu takornariartartut qassit nunap immikkoortuini assigiinngitsuni sullinneqartarumanersut sullinneqarsinnaanersullu pillugit.
- Naammassineqarsinnaasut pillugit misissuinerit inernerit atorpeqassapput tullerriaarinernut aningaasaliissutissanik aaqqissuussinernut, aningaasaliissutaasimasunik Atlantikup Avannaanut Aningaasaliissutaasunit (aningaasaliissutit Danskit Naalagaaffianit ukiumoortumik immikkoortinneqartartut) najukkani namminerni attaveqaasersuutit pitsanngorsarumallugit.

Takornariartitsineq najukkamit namminermit aallaavilik

Paasissutissanik aamma kisitsisinik paasissutissanik amigaateqarnerup kingunerisaanik ullumikkut Kalaallit Nunaanni takornariartitsinermik ingerlatsiviit eqqarsaatigalugit qularnaatsumik oqaatigiuminaappoq takornariartitsisarnerup najukkani pineqartuni qanoq aallaaveqartiginera. Nassaassaappulli paasissutissat mississuinerniit aamma nalilersuinerniit pisut, sulisussat aamma suliffeqarfiit piginnaasatigut qanoq ittunik pisariaqartitsineri pillugit.

Sulisut

Kalaallit Nunaanni Sulisitsisunit kisitsisit naapertorlugit *Suliffeqarnermik nalilersuineq 2022*¹³ amigaatigineqarput **inuit sulisinnaasut** 1100 -ut missaat inuussutissarsiortut akornanni, 2023 -imilu suliamik ilinniarsimasunik sulisussanik pisariaqartitsineq suli annertusiartorluni. Misissuineq tunngaveqarpoq akissuteqartunik 121 -inik, taakkunanngalu 16 %-it takornariartitsinermeersuullutik, suliffeqarfiit 13-it missaanniittut. Immikkuullarissumik *Akunnittarfiit, Neriniartarfiit aamma takornariartitsiviit*, - amigaatigaat inuussutissarsiutini sulisussat 82 -it. Kiisalu akissuteqartut amerlanerusut akissutuminni oqaatigaat piffissami aprilimiit septemberimut sulisussanik amigaateqartarlutik. Uani ataani graffimi oqaluttuarineqarput suliamik qanoq ilinniagaqartut amigaatigineqarneri.

Piginnaanerit atorfissaqartinneqarlutik ugartorneqartut isiginiaraanni ugartuiffigineqartunit immikkoortunit 12-init 6-7 immikkoortuni *unnuisarfiit aamma neriniartarfiit* inissisimaffigaat, sinnerilu *misigisassarsiortitsisarnerni* aamma *assartuinermi* inissisimallutik. Immikkoortitsigaanngillat taaneqartut *allat* aamma *suliamik ilinniarsimanngitsut*.

¹³ <https://sulisitsisut.gl/nyheder/arbejdsmarkedsanalyse-2022/>

Apersuiffigineqartunit 21 % -it missaasa paasinarsisippaat **takornariartitsinermik suliaasaqarfimmi sulisussanik ilinniarsimasunik amigaateqarneq** unammillernartuusoq siulliullugu aaqqiissutissarsineqartariaqartoq. Ujartorneqarput takornarianik angallassisartut guider, assersuutigalugu sermimi majuartitsisarnerni aamma helikopterimiit qaqqanut niorarluni sisorartitsisarnerni sullissisussat. Aamma ujartorneqarput sulisussat suliffeqarfinni pisortallu ingerlatsiviini sulisunik siunnersuisarnernik - management - suliaqartartut. Assersuutigalugu ilaasa erseqqissaatigaat amigaatigineqartoq ilinniagartuunngorniartarneq, atorfilittassanut, ilisimatusartartussanut pisortassanullu takornariartitsinermi suliffinnut atatillugu ilinniarfiusinnaasumik. Allat ujartorpaat inussiarnisaarneq - inoroorsaarneq pillugu ilinniartitaaneq, maani najugaqartut akunnittarfimmik ingerlatsineq ilisimasaqarfigilerniassammassuk.

Tamatuma saniatigut akissuteqartut arlaqartut itisilerpaat inuit naammanginnerat takornariartitsinermi pisariaqartitat naammassiniarnissaannut, - taamaattumillu suliffeqarfii sulisussaminnik **nunatta avataaneersunik** atorfinitsitsiortortariaqartut. Akissuteqartunit arlaqartunit erseqqissaatigineqarpoq tamanna allatut ajornartumik iliuuserisariaqartoq, kalaallillu sulisussat piumanerugaluarlugit. Pissutsit taamaapput ilaatigut takornariartunik angallassisartut najukkami ilisimasaqartut pitsaanerugaluarmata. Tamatumalu saniatigut akisuujuvoq sulisussanik Kalaallit Nunaata avataaneersunik sulisussarsiorarneq akisummat, inissamut ikiuttoqartariaqarmat il.il., sulisussat nunanit allaneersut najugaqavissunut sanilliullugit akitsorsaataammata. Unammilligassaq pingaaruteqartoq tamatumani ilimanarpoq pissuteqartoq takornariartitsinerup ukiuni ilaannaani piffissami ulapiffiusuni ingerlanneqartarnera.

Visit Greenland -ip misissuina umiarsuarnut takornariartaatinut ilaallutik takornariartartunit atasoq ilaatigut ersersitsivoq ilisimasortassanik atorfinitsitsiniartarneq unammillernartuqartoq, umiarsuit tikittartut amerliartuinnartillugit. Kalaallit inatsisaasa umiarsuit takornariartaatit pisussaaffilertarpaat ilisimasortaqaarnissamik Kalaallit Nunaata imartaani angalasarnermi uppersarsakkanik misilittagaqartunik. Umiarsuit ilisimasortassaminnik angalanissaminnut atorfinitsitsisinnaangikkunik imartatsinni angalaqqusaassanngillat. Inuussutissarsiummi ajornartorsiutitut angisuutut isigineqarpoq Kalaallit Nunaata inatsisitigut aalajangersaasimanera ilisimasortaqaartussaarnermik, kisiannili ilisimasortassanik piginnaanilinnik naammattunik sulisussaqaartitsisoqarani.

Naatsumik oqaatigalugu takornariartitsinermi naammattunik sulisussaqaarniarneq ajornartorsiutaavoq, taamaattumillu suliniutinik pissutsini aaqqiissutissarsiviusussanik pisariaqartitsisoqarpoq.

Najukkani suliffeqarfii aamma inatsisit

Siusinnerusumi oqaatigineqartut Kalaallit Nunaanni takornariartitsisarneq pillugu paasissutissat pissutsinik piviusunik ersersitsisut ikittuararsuupput, - piginnittuunermut tunngasuni, sinneqartoorutinut, akileraarutinik akiliuteqartarnernut il.il. Visit Greenland -ip umiarsuit takornariartaatit pillugit misissuisitsinerani akissuteqartut oqaatigisarpaat pisariaqartitsisoqartoq oqaloqatigiinneq imaluunniit oqallinneq, nunani allamiut suliffiutaasa Kalaallit Nunaanni qanoq ingerlatsinerat pillugu, inatsisitigut piumasaqaatit Kalaallit

Nunaanni takornariatitsinermik ingerlatsisunut qanoq ittuusariaqarneri pillugit, qanoq najukkani suliffeqarfiit isumannaallisaavigineqassanersut aamma qaqugukkut suliffeqarfik kalaallit suliffiutigisarneraat pillugu.

Matumani tunuarsimaarutigineqarput oqariartuutit pineqartut malitseqannginnerat kisitsisinik paasissutissanik, taamalu misissuinermi akissuteqartut pitsaassusilinnik misigisaminnik isummaminnillu saqqummiinerattut. Tamatuma kinguneraa isummersuutit illuinnaasiortuusarneri ilaatigullu imminnut assortuuttuusarneri.

Akissuteqartut 38 -it tamarmiusunit 43 -uusunit angerput **oqallinneq suliffeqarfiit nunanit allaneersut nunatsinni takornariatitsinermi peqataanerat pillugu pissusissamisoortuusoq pingaaruteqarlunilu**. Itsilereqquneqaramillu sooq tamanna pingaaruteqarnerisooq makkuninnga isumaliutersuuteqarlutik:

- Ineriartorneq qaarnertut ittoq pivoq Kalallit Nunaata nunatut takornariatartiusutut piupaneqarnera soqutigineqarneralu eqqarsaatigalugit, qularnaarneqartariaqarporlu siuariartornerup pisup najukkani namminerni inuiaqatigiinnut iluaqutaanissaa. Tassa imaappoq, suliffeqarfiit nunanit allaneersut Kalaallit Nunaanni ingerlatsisassanngitsut sinneqartoorutitsillu tamaasa annissorlugit.
- Suliffeqarfiit nunanit allaneersut tunniussaqsarsinnaapput pitsaasunik takornariatitsinermi aammalu najukkanut namminernut aningaasalersuigunik. Isumaqatigiissutaavoq naammassineqsarsinnaasut aammalu Kalaallit Nunaanni inuit ikippallaartut, taamaattumillu nunanit allaneersut suliffeqarfiit tunniussaqsarsinnaallutik aningaasalersuinikkut, ilisimasatigut aamma inuttassatigut ineriartortitsinissanut takornariatitsinerullu annertusiartornissanut, piujuaannartitsinermik tunngaveqartunik.
- Suliffeqarfiit nunanit allaneersut tikilluaqquneqarput akileraartartunik aammalu ileqqorissaarlutillu pitsaasunik tunngaveqarunik. Amerlasuutigut taakkua annertuunik ilisimasaqartuusarput, najukkani suliffeqarfinit iluaqutigineqsarsinnaasunik.
- Kissaatigineqarpoq ineriartortitsineq annertusiartortitsinerlu Kalaallit Nunaata inooqataaffigisinnaasaanik. Tamanna aamma isumaqarpoq qularnaarneqartariaqarmat suliffeqarfiit sinneqartoorutaasa ilaasa inuiaqatigiinnut kalaallinut utertarnissaat, - assersuutigalugu aningaasaliissutitut, maani najugaqartunik ilinniartitsinertut, suliffinnik amerlanerusunik pilersitsinertigut il.il.
- Kalaallit Nunaata mianersuutigisariaqarpaa imminut mattutinnginnissi, - imatut paasillugu takornariat ornittagaasa nunarsuarmiut aqqissuussinerinut ilaanissaat, nunat tamalaat akornanni peqatigiinnerit, ilisimasat niuernikkullu suleqatigiinnerit pisariaqarmata. Taamaattumik Kalaallit Nunaat suleqataassaaq nunat tamalaat akornanni, soqutigineqarumalluni unammillersinnaajumallunilu.
- Pingaaruteqarpoq niuerfiusut kiffaanngissuseqarfiunissaat, inatsisit sukangasuujunnginnissaat, kisiannili ilutigisaanik Kalaallit Nunaat suliffeqarfinnut nunanit allaneersunut atornerlutissanngilaq.

- Suliffeqarfiit nunanit allaneersut annertoorsuarnik nammineq aningaasaateqartarput, ilisimasaqarlutik sulisussaqarlutillu, taamaattumillu maani najugalinnit suliffinnit mikisunit unammilleruminaallutik.
- Maani najugaqartut suliffeqarfiit unammilleqatigiinnikkut pitsassuarmik inissisimasarput, najukkani pissutsinik ilisimasaqartaramik, - ilaatigut maani najugallit nalunnginneruvaat pinngortitamiinneq isumannaatsumik, neqeroorutissaqartarlutillu immikkuullarissunik ilisimasaniq misigisassanillu, annertuumik piumaneqartunik.

Kiisalu akissuteqartut 50 % -iisa missaat oqarput **inatsisitigut iliuuseqartoqartariaqartoq** Kalaallit Nunaanni takornariartitsisarnerup sumiiffinnit namminernit aallaaveqarnissaa qularnaarumallugu, 50 % -illu **isumaqaratik inatsisitigut aaqqissuussisoqassanngitsoq**. Inatsisitigut iliuusissanik **illersuisut** tunngavilersuutigaat killiliussatut atugassarititaasunik aaqqissuulluakkanik unammilleqatigiinnermilu atugassarititaasunik najukkani takornariartitsisarnermut atatillugu peqartariaqarnera. Taakkua ilaatigut makkua siunnersuutigaat:

- Sulisuusut procentit aalajangersimasut tassaassapput kalaallit sulisut.
- Suliffeqarfik Kalaallit Nunaanni najugaqartuunngippat takornariartitsinermik ingerlatsisinnaassanngilaq.
- Piumasaqaateqartoqarsinnaassaaq sinneqartoorutit procentiat aalajangersimasooq nunani allamiut suliffiutaata Kalaallit Nunaanni isertissimasaani Kalaallit Nunaanni aningaasaliissutigineqaqqittassasut.
- Qularnaarneqassaaq illut najugaqarfiillu allat najugaqavissunut ammasuunissaat, akiusut qummuinnaq ingerlaqqunagit pisariaqanngitsumik suliffeqarfiit nunatta avataaneersut takornariartitsinermut atugassaminnik illusisarneri pissutigalugit.
- Suliffeqarfinnut piumasaqaateqartoqarsinnaassaaq piujuaannartitsinermik tunngavilinnik, assersuutigalugu avatangiisinut sunniutaasinnaasut eqqarsaatigalugit, CSR il.il. Isumaliutigineqarsinnaavoq tamatuma takornariartitsinikkut ingerlatsivinnut tamanut atortinneqarsinnaanera.
- Isumaliutigineqarsinnaavoq piumasaqaatinik pilersitsisoqarsinnaasoq suliffeqarfiup ukiup ataatsip iluani ingerlatsereersimanissaanik takornariartitsinermi nioqquteqalersinnaanissamut. Tamatumuuna pinngitsoortinneqarsinnaavoq suliffeqarfiit nunanit allaneersut Kalaallit Nunaanni piffissami ulapiffiusumi qaammatit marluk pingasulluunniit kisiisa ingerlatsiviginnaagaat, taamalu qularnaarinneqataannnginnissaq ukiup ilivitsup iluani aningaasarsiornermut, suliffissanut ilinniartitaanernullu.
- Takornarianik angallassisartut - guider - amerlasuutigut appasissunik aningaasarsiaqartinneqartarput, Kalaallit Nunaanni misigisaat akiliummi ilaasutut isigineqarajummata. Taakkua peqataaffigaat akissarsiat appasittumik inissisimanissaat, taamaattumillu isumaliutigineqarsinnaavoq akissarsiat minnerpaaffissaanik piumasaqaateqarsinnaaneq, imaluunniit takornariartitsinermi sulisorisanut aningaasarsianut isumaqatigiissutinik tunngaveqarnissaq, akissarsiat kalaallinut sulisussanut apparsarneqaqqunagit.

Inatsisiliortoqarnissaanut **akerliusut** tunngavilersuutigaat:

- Ajornartorsiutip annertussusia ilisimaneqanngilaq, taamaattumillu paasissutissanik amigaateqarluni piviusorsiortumik siunnerfilersukkamillu aaqqissuussaasumik inatsisitigut tunngavissiorsinnaanermut suliasaqaqarfimmi, inuit ataasiakkaat oqaluttuaannaannik tunngaveqanngitsunik.
- Ernummatigaat suliffeqarfinnik nunanit allaneersunik mattussisoqarsinnaanera, Kalaallit Nunaanni namminermit naammassinnissinnaasunik naammattunik soqanngimmat, takornariartitsinermi piumasarisat ineriartortitsinissarlu naapertuuttumik naammassisinnaajumallugu. Taamaattumillu tassa pisariaqartitsisoqarpoq nunanit tamalaaneersunik aningaasaliissutaasussanik, ilisimasanik sulisussanillu peqarnissaa, taamaammallu nunanit allaniit ingerlatsisussat suliffiit mattunneqartariaqaratik.
- Mianersuuttariaqarpoq inatsisiliornikkut aqutsisoqalernissaa kikkut suliffeqarfinnik ingerlatsisinnaanerannik, - annerusumillu akileraarutitsigut isertitassat aamma akitsuutit qularnaarneqarlutik, isertitassallu tamakkua annertunerpaamik iluaqutigineqarlutik.
- Unammilleqatigiinnik killilersugaasariaqanngilaq, tamatumuunami pitsaassusissat qaffasinnerulertarput maani najugaqartut suliffiit takornariartitsinermilu nioqqutigineqartut eqqarsaatigalugit. Pitsaasuusariaqarput pitsaassuseqarlutik nunanilu allamiunit taamaasillutik unammillerneqarsinnaassanatik.
- Suliffeqarfinnik nunanit allaneersunik mattussinermut taarsiullugu piumasaqaateqartoqarsinnaavoq najukkani suliffeqarfinnut taakkua peqatigiinnissamut isumaqatigiissuteqartarnissaannik, taamalu aningaasaliissutissat aammalu ilisimasat tikilluaqqullugit, taamalu najukkani aallaaveqartunik ineriartortitsinernillu Kalaallit Nunaannut iluaqutaasussanik pilersitsisoqarluni.
- Piumasaqaateqartoqartariaqanngilaq suliffeqarfinni kalaallit sulinermik inuussutissarsiuqartut amerlassusissaannik, aallaaviusariaqarmat sapinngisamik qaffasinnerpaamik pitsaassuseqartitsineq, taamalu taakkua siulliullugit tiguneqartarnissaat. Taamaattoqanngippat uagut nammineq nunatut, inuussutissarsiortutut aamma ilinniartitaanertigut pitsaassusissanik qaffasinnerulersitsisariaqarpugut.
- Inatsisiliornermut taarsiullugu aallunneqartariaqarput ineriartortitsineq nunatsinnilu inuussutissarsiuqartunik pikkorissartitsinernerit piumassuseqalersitsiniarnerillu, maanimiut amerlanerusut professionelliusunik takornariartitsinermut suliffiutinik pilersitsisarnissaannut.
- Takornariartitsinermik inuussutissarsiut imminut aquttuuvoq, najugaqavissunik sulisussanik pisariaqartitsineq piumanerlu qaffasissuummata, taamaattumillu suliffeqarfiit najugaqavissut unammilleqatigiinnermi annertuunik iluaqutissaqarlutik, najugaqavissuunertik pequtigerpiarlugu.

- Inatsisiliornermut taarsiullugu inuussutissarsiummi pikkorinnerulertariaqarput takornariartitsinerup iluanaarutaasumik aningaasarsiorfiginissaanut.

Apequtigineqartumut **inatsimmi qanoq suussusilerneqartariaqarpa kalaallit suliffiutaat**, amerlanerusut akipput saperlugu imaluunniit nassuiaateqarfigiومانagu qaqugukkut suliffeqarfik kalaallit suliffiutigisarneraat. Taamaattoq itisiliilluni oqaatigineqarpoq pingaaruteqartuusoq suliffeqarfiup takornariartitsinerup atasunik nioqquteqartartup, kiffartuussisartup sullissisuusullu Kalaallit Nunaanni:

- Aalajangersimasumik Kalaallit Nunaanni najugaqartutut nalunaarsugaanera.
- Sulisoqarnera najukkami maaniittumi.
- Kalaallit Nunaannut akileraartartuunera.
- Ingerlatsinermini ukioq kaajallallugu Kalaallit Nunaanni ingerlatsisuunera, taamaallaat piffissami ulapiffiusartumiunngitsaq.
- Piginnittuusut ilaasa aamma pisortaasut Kalaallit Nunaanni najugaqartuuneri.

Ataatsimut eqikkaalluni oqaatigineqarsinnaavoq takornariartitsinerup inuussutissarsiortut – Visit Greenland -ip umiarsuarni takornariartaatini misissuinerani minnerunngitsumik – avissaartuuteqqasut takornariartitsinerup atatillugu inatsisip qanoq ilusilersorneqartariaqarsinnaanera eqqarsaatigalugu, aammalu ilanngullugu oqaatigineqartarluni najukkani namminerni suliffeqarfiit aamma suliffeqarfiit nunanit allaneersut akornanni pissutsit assigiinngisitaartorujussuusartut. Tassalu imaappoq, - ersarissunik eqikkaasoqanngilaq siulianiittuni oqaaseqaatigineqartuni, eqqaassanngikkaanni oqallinneq manna pingaaruteqartoq, aammalu pingaaruteqartoq qularnaassallugu takornariartitsisarnep kalaallinut inuiaqatigiinnut iluaqutaanissaa.

Suliniuteqarfiusut takornariartitsinerup politikkimi

- Qaammatit pingasukkaartut 2024 -imi aappaat naatinnagu siunnersuummik suliaqartoqareersimassaaq aalajangersaaviusunik piumasaqaatinik piginnaanerit qanoq ittut atugassarititaasullu qanoq ittut atortuutinneqassanersut sulisussanik nunanit allaneersunik takornariartitsinerup atorfinittitsisarnep pillugu.
- Qaammatit pingasukkaartut 2024 -imi aappaat naatinnagu siunnersuummik suliaqartoqareersimassaaq nalunaaqutsersuisalernissanut ersersitsisuusunik suliffeqarfik pineqartoq sulisunik najugaqavissunik sulisoqartoq pillugu.
- Ilinniartitaanernut periusissiasami aggersumi aamma tamatuma malitseqartinnissaani sammineqassapput takornariartitsinerup inuussutissarsiutini ilinniartitaanertigut pisariaqartitsinerit, allannguisoqarsinnaanep pisariaqarpat siunnerfeqartuni tulleriarisoqarnissaa siunnerfigalugu.
- Misissuisoqassaaq periarfissanik pitsaassusilersuinikkut aamma sillimaniarnikkut qularnaarisinnaanernut tunngasuni, Kalaallit Nunaanni takornariartitsinerup suliffiit pitsaassusissatigut sillimaniarnikkullu killiliussassanik pilersitsisoqarsinnaanep atatillugu, takornariartitsisarnep nioqqutit fagitigut qularnaatsut

neqeroorutigineqartaqqullugit. Misissuinerit 2024-imi
naammassineqareersimassapput.

Sumiiffinni namminerni najugaqartut aamma takornariartitsineq

Takornariartitsinermik inuussutissarsiutit **najukkani inuiaqatigiit**

sunniuteqarfigisinnaavaat annertoorujussuarmik, sumiiffimmi inuit najuuttut annertoorujussuarmik amerlisarmata piffissami sivikitsumi imaluunniit piffissami sivilisunerusumi. Tamanna sumiiffinni najugaqartunut pitsaasunik aammali pitsaanngitsunik sunniuteqarsinnaavoq, takornariartut illuatungaartigut toqqaannartumik aningaasarsiornermut, aningaasaliissuteqartarnermut aammalu najukkani namminerni pigissaarnerulernissamut aqqaasannaasunik sunniuteqarsinnaammata. Illuatungaartigullu takornariartartut najukkani namminerni attaveqaasersuutitut naammassineqarsinnaasunullu oqimaarsartitsisarsinnaapput, soorluttaaq pisariaqartitsisoqartartoq atortulersuutinik assigiinngitsunik tamakkuninngalu nungullarsaasoqartarluni, - assersuutigalugu perusersartarfinnik tamanut ammasunik, umiarsualivinni illoqannginnersanik, aqqusinernik il.il. Nunaqarfinni minnerusuni tikeraat nunnittut amerlassusii nammineq uippallernangajassinnaasarpoq.

Visit Greenland ingerlaavartumik innuttaasut takornariartartunut atatillugu isumaat pillugit misissuinerneq suliaqartarpoq¹⁴ – sammisaq ingerlatsiviup umiarsuarnut takornariartaatinut ilaasunut atasunik misissuisitsinerani sammineqartoq. Misissuisitsinerneq februar 2021 ingerlanneqartumit innuttaasut 700 -ut najugaqarfinni arfineq marlunni nunarput ataatsimut tamakkerlugu siammarsimasuniittuni aperineqartarput takornariartitsinermut ataatsimut isumaat pillugu. Tassani paasinarsivoq aperineqartartut 93 % -iisa missaasa takornariartartut iluarisimaartaraat imaluunniit iluarisimaakannertaraat, 74 % -illu isumaqatigisaraat takornariartartut nunatsinni pinngortitaq mianerisaraat. Tamatuma saniatigut 80 % -it akornutissaqartsittanngilaat najukkaminniittartut takornariat. Immikkut takornariartartut nunnillutik (umiarsuarnut ilaasuunngitsut) pillugit apersorneqartunit 74 % -it isumaqatigaat imaluunniit ilaatigut isumaqatigisarpaat nunnillutik takornariartartut najukkani innuttaasunut tunniussassaqaqartartut. Umiarsuarnut takornariartaatinut atatillugu 71 % -it isumaqarput taakkua najukkani inuiaqatigiinnut ajunngitsunik tunniussaqartartut.

Taamaasilluni ataatsimut isigisunik misissuinerneq ersertarpoq innuttaasut assut takornariartartut nuannaarutigisaraat, taakkualu Kalaallit Nunaanni ajunngitsunik tunniussaqartarnerarlugit, annikitsuinnarmillu pinngortitamik innarliisartut. Misissuineq pineqartoq 2021-imi takornariartitsinerup annertusinerneq sioqqullugu ingerlanneqarpoq, taamaattumillu ataasiakkaat isumaanni allannguuteqarsimasinnaalluni.

Visit Greenland -ip umiarsuarnut takornariartaatinut ilaallutik takornariartartut pillugit 2023-imi misissuisitsinerneq 2021-imi misissuinerneq inernerneq itisileqqinneqarput, apeqquteqarnikkut imaattumik: **illit innuttaasut takornariartartut pillugit isumaat qanoq isumaqarfigaajuk?** Erseqqissarneqassaaq akissutigineqartut taamaallaat umiarsuarnut takornariartaatinut tunngatinneqarmata, taamaattumillu pinngitsooratik takornariartartunut tamanut attuumassuteqartariaqaratik. Naatsumik oqaatigalugu akissutit ersersippaat ataatsimut isigisunik innuttaasut takornariartartut nuannaarutigisaraat. Innuttaasuni takornariarnermit iluanaaruteqartartut immikkut takornariat nuannaarutigisarpaat, isumaqartoqartarlunili inuit takornariartitsinermik avataaniit isiginnittut ataatsimut takornariartartut uumigilaartaraat. Ingammik umiarsuarnut takornariartaatinut ilaallutik takornariartartut eqqarsaatigalugit

¹⁴ https://docs.google.com/document/d/1QbjxoL0Yjze_tt7ulevURkuJBYd9YfuQ9OWDHF0URI8/edit

piffissami sivikitsuinnarmi inuit amerlasuut sumiiffinnut inissakingajattunut katersuuttartut eqqarsaatigalugit. Inassuteqaatit makkuupput:

- Ataatsimut pisariaqartitsisoqarpoq innuttaasunut paasissutissiisarnissanik, takornariartartut najukkanut tikitaminnut qanoq tunniussaqtarneri pillugit, kisiannili aamma inuit nammineq qanoq takornariartitsinermut akuusarsinnaaneri aningaasarsiuutigalugillu.
- Tikeraat pissusilersuutigisartagaat akornusersuisarsinnaapput, aqquernup qeqqinnaani nikorfarusaartut, inunnik assiliisaqattaartut apereqqaaratik, illut eqqaani quttaattut il.il. Taamaattumik qularnaarneqartariaqarpoq pisariaqartunik atortulersuuteqarnissaa takornariartartunut sammititaasunik, takornariat najugaqarfiit eqqaanni apereqqaanngikkaluarlutik angalaarsinnaaqullugit, - tassa imaappoq: aningaasaliisoqartariaqarpoq sanaartukkanut atortulersuutininut atugassanik illoqarfiup ilaani inissisimasussanut, aqutissiuusseqataasussanut akkerliissutaanngitsunik tamaani najugaqartut takornariartullu peqatigiissinnaanerannut. Pisariaqartitsinerit suussusilersorneqassapput, taavalu atortulersuutit aningaasalersorneqarneri illoqarfimmilu silami sumiiffiit ammasut pilersinneqarsinnaallutik kommunit immaqalu aamma namminersorlutik ingerlatsisut peqatigalugit.
- Ujartorneqarporlu suliassat ingerlaqqinnissaat ilitersuutaasumut [AECO's community guidelines](#) atatillugu, takornarianut ilitersuutaasumik najugaqartut pissusilersuutaannik ileqqoqartarnissamik. Taamaattut nunap ilaani immikkoortuni atortuulersinneqartarsimapput, kisiannili ataatsimut isiginerusumik nunami tamarmik atortuulersinneqarsinnaallutittaaq.
- Akkerliittoqalersinnaasarpoq takornariat, takornariartitsisartut aamma inuussutissarsiortut allat / inuit akornanni atortulersuutininik assigiinngitsunik atueqatigiittartut akornanni. Assersuutigalugu taamaattut pisinnaapput Ilulissani umiarsualivimmi, umiarsuit takornariartaatit aamma aalisartut ataatsimut atueqatigiiffisagaanni, sumiiffiup atugassap saqitsaassutigineranik kinguneqarsinnaasunik.
- Akkerliittoqalersinnaavoq takornariat takkussortartut takkuttarnerat aqunneqanngippat, - assersuutigalugu sumiiffimmi UNESCO -mit Kommune Kujallermi eqqissisimatitaasumi, takornariartut UNESCO -qarfiusumiit nunaatinut naatitsiviusunut ingerlasarsinnaaneri pillugit, allagartaqanngippat takornariartunik aqutsisunik.
- Tusagassiuutini takornarianut sammisumik inussiarniitsumik saqqummertoqartarnera innuttaasut ataatsimut isumaannut sinniisuunngilaq, amerlasuutigulli ataasiakkaaniit nipituuliornerusarlutik.

Suliniuteqarfiusut

Siulianiittut aallaavigalugit eqikkaasoqarsinnaavoq ataatsimut isigisumik innuttaasut takornariartitsinermik iluarisimaarinnittut, kisiannili aamma akkerliittoqartartoq

pitsaanngitsunillu misigisaqartoqartarluni. Kisianni aamma peqarpoq siunnersuutini pitsaasunik pissutsit pineqartut annikillisararnissaannut.

- Annertusisamik takornarianik “perorsaaneq” nunamut tamarmut atuuttumik nationale community guidelines aqqutigalugu Visit Greenland -ip aamma kommunit suleqatigiinnerisigut takornariatitsisarnermik inuussutissarsiortuniit ilassusersorneqartumik. Tamatumani atortussat 2024 -imi aasartinnagu suliarineqassapput.
- Kommunit suleqatigalugit takornariatartunut atortulersuutitut aningaasaliissutaasartunik annertunerulersitsinerit, takornariatartut sumiiffinni najugalinniit immikkuullarinnerusinnaaqqullugit, atortulersuutinillu nungullarsaannginnerullutik.
- Aningaasaliissutini annertunerulersitsinerit takornariat aqqutigisartagaasa illernit, ikaartarfiit, majuartarfiit, puttasuliat, atortorissaarutit allat, allagartalersuutit, assiaqutit il.il pilersillugillu pioreersut aqqissuunnerisigut kommunit aamma UNESCO-mik aqqissuussisartut ingerlatsiviit suleqatigalugit.
- Suliniutini annertusaanerit najukkani inuiaqatigiit paasisutissittarumallugit takornariatartut inuiaqatigiinnut tunniuttagaannik, piumassuseqalersitsiumallunilu amerlanerusut takornariatitsinerup inuussutissarsiutaanerani peqataanissamut saniatigooralugu imaluunniit inuussutissarsiutitut pingaarnertut. 2024-imi aasaq siqqullugu paasisitsiniaanissamik aqqissuussisoqassaaq.

Takornariartitsinerup aningaasaqarnermut sunniutai

Apeqqutit annertuut uteqqiasullu Kalaallit Nunaanni takornariartitsinerup oqaluserineqararnerani tassaapput: aningaasarsiornermut sunniutaasoq qanoq ittuuppat? Apeqqutip akissutissarsiniarnerani unammilligassaq tassaavoq piffissami matumani paasissutissanik kisitsisinillu aningaasarsiornermut tamatumunnga atatillugu soqanngimmat, isertinneqartartut, suliffiit, suliffeqarfiit ingerlatsisuusut assigisaallu pillugit. Kisitsisit eqqoqqissaartut takornariartitsinermit isertitanut atatillugu aningaasanut inatsimmit naatsorsuutini nassaassapput, isertitat 7,5 mio. kr.-it missaanniittut umiarsuit takornariartaatit umiarsualivinnut akitsuutitigut akiliutigisagaat.

Ukiut kingulliit 10 – 15 -it iluanni ikittuinnarnik naluaarusiortoqartarlunilu naatsorsuisoqartarsimavoq **takornariartup ataatsip Kalaallit Nunaannut qanoq naleqarnera pillugu**. Angallannermut isumalioqatigiissitarsuaq 2011-imi allappoq takornariartitsinerup inuiaqatigiinnut nalinga 1.700 kr.-inik annertussuseqartoq. Paasissutissanik aallerfik alla tassaavoq Rambøll-ip inuiaqatigiit aningaasarsiornerannik nalilersuineramik suliaa 2015-imeersoq, timmisartut mittarfiinik inerisaanissamut atatillugu suliaasoq, annertuumik aamma isiginiaasoq akiusunik siunissamut sammitsillugit takornariartitsinerup annertussuserilersinnaasaanik, nalingalu annertussusiligaalluni tassani 1.174 kr.-inut. Isiginiarlugit takornariartitsinerup annertuumik qaffariarnera aamma ineriartornera, kiisalu COVID-19-ip sunniutai, takornariartitsinermi kisitsisinik annertussusiliisarsimaneq nutaanngilisimasutut isigisariaqassaaq.

Annertuumik amigaatigineqarput eqqorluartut kisitsisit takornariartitsinerup atatillugu. Taamaattumik Visit Greenland aallartitsisimavoq aaqqissuussineramik ineriartortitsilluni taaneqartumik **Tourism Satellite Account** aamma taaneqartartumik TSA. TSA tassaavoq aningaasarsiornikkut inuiaqatigiinnullu tunngatillugu takornariartitsineramik uuttuisarnermi sakkussaq, ineriartortinneqarsimasoq United Nations World Tourism Organization¹⁵-imit. TSA -mi anguniarneqarpoq qulaajaaneq takornariartitsinikkut toqqaannartumik inuiaqatigiinnut sunniutaasunik, inuiaqatigiinni aningaasarsiorneq tikeraat sumiiffinni ornittagaanniittoq ilanngullugu. Visit Greenland -ip naatsorsuutigaa nalilersuineq taanna suliarineqartussaq ingerlatsisunit aamma tunniussaartoqarneratigut, matumanilu aamma Naatsorsueqqissaartarfimmiit, 2024-imi naammassineqassasoq saqqummiunneqarsinnaallunilu.

Oqaatigeqqittariaqarpoq **paasissutissanik amigaateqarneq**, akornusersuisuusumik itinerusumik takornariartitsinerup qanoq inissisimaneramik atugaasunillu paasinnittoqarnissaanut. Paasissutissanik amigaateqarneq tamanna ajornarnerulersitsivoq sulianik ingerlatitseqqinnissami inatsisitigut killiliussanik pilersitsinissami pisortallu aaqqissuussinerannik periusissialiornissami. Ilanngullugulu aamma amigaatigineqarput paasissutissat immikkoortumi matumani ingerlatsinerup aningaasalersuutaasartut pisariaqartitsinerillu eqqarsaatigalugit. Visit Greenland -ip umiarsuarnut takornariartaatinut ilaasunik takornariartitsisarnerit pillugit misissuititsinerani tusagassiorfitsigullu allaaserisani pissutsit assigiinngitsumik saqqummiussorneqartarput, aningaasanik amigaateqartoqartoq najukkani namminerni aningaasalersuinissamut, kisiannili annertussutsit ilisimaneqaratik. Assersuutigalugu Kalaallit Nunaanni Sulisitsisut saqqummersitaminni *Aurora 2023*

¹⁵ https://www.oecd.org/cfe/tourism/TSA_EN.pdf

erseqqissaatigaat aningaasaliisarnerit Nuummi aamma Ilulissani timmisartunut mittarfissualiorfiusuni pisarnerat¹⁶. Kisiannili takornariatitsisarnerup siammartitserneqarnissaa kissaatigineqarsimappat sumiiffiit pineqartut avataanni aamma aningaasalersuisoqartariaqartoq, - taamaanngippammi takornariatitsineq Nuummut Ilulissanullu eqitserutilissamat, taakkualu avataanni amigaataalissalluni. Tamatumani unammilligassaavoq timmisartunut mittarfissuaqarfiit avataanni aningaasalersuineq niuernikkut nalilersuinerniit isigigaanni aningaasaliinerusarmat ajornerusoq. Kisianni illoqarfiit timmisartunut mittarfissuaqarfiit avataanni aningaasaliisarnerit pisariaqarput takornariatartut siaruarterneqassappata. Aamma takornariatartut siaruarterneqarnissaat aalajangiisuvoq immikkoortuni arlariinni: aningaasarsiornikkut isertitanik nunamut tamarmut siaruarterneq, aamma takornarianut misigisassat pitsaanagerusut. Taamaattumik pingaartuuvoq qularnaassallugu takornariatitsinermik inuussutissarsiutit ingerlaavartumik pitsaasunik atugassaqartinnissaat aningaasanik attartorsinnaajumallutik, - aamma illoqarfiit mittarfissuaqarfiusut avataanni. Takornariammi sumiiffinnut avinngarusimanerusunut qammarneqassappata nioqquteqartariaqarpoq, unnuisarfeqarluni atortulersuuteqarlunilu allanik, takornariat atorsinnaasaannik.

Taamaattumik pisariaqarpoq nalilersussallugit maanna piusut **aningaasanik attartorsinnaanermut periarfissat aammalu tapiissuteqartarnernik aqqissuussinerit** aamma pisariaqartitsinerit aqqissuussaasuni aqqiissuteqarnissanik, imaluunniit aningaasalersuinerit siarsaaviginissaannut allanik suliniuteqartariaqarnerusoq, minnerunngitsumik sumiiffinnut killeqartunik sullitassaqarfiusuni - tikeraaqarfiusartunut - aningaasarsiornikkut tunngavissanik killeqartumik periarfissaqarfiusuni takornarianik amerlanerusunik soqutiginnilersitsiumalluni. Siusinnerusumi eqqaaneqartumi allaaserisami *Aurora 2023* aamma sammineqarput eqeersimaartumik aningaasaliisussarsiorneq sulissutigisariaqartoq, nunatsinni namminerimi inuussutissarsiutiniit allaniit imaluunniit nunanit allaniit.

Suliniuteqarfiusut

- Aallartinneqassaaq qulaajaaneq nalunaarsuinerlu takornariatitsinermiit piviusumik aningaasaqarnikkut sunniutaasut qulaajaaviginerat. (TSA). Periaasissaaq aalajangersimasooq atorsinnaasorlu tassaassaaq naatsorsuusioriaatsimik aqqissuussineq ersersitsiviusooq takornariatitsinermi aningaasarsiornermik Kalaallit Nunaannilu suliffissaqarnikkut sunniutaasunik kisitsisinngortitsinikkut, takornariatartut aningaasanik qanoq annertutigisunik atuisarnerusut, inuussutissarsiutinilu pineqartuni inuit qassit sulisorineqarnerusut. TSA ataavartussaaq qularnaarneqassaaq 2024-ip kingorna.
- Qulaajaaneq attartorfiusinnaasunik aningaasalersuutaasinnaasunillu immikkut illoqarfiit timmisartunut mittarfissuaqarfiusut avataat eqqarsaatigalugit. Qulaajaaneq inerneqassaaq suliniutissanik aalajangersimasunik ataatsimut Kalaallit Nunaanni takornariatitsinerup aningaasaqarnera perrassarumallugu. Qulaajaaneq 2025-imi naammassineqassaaq, susassaqartulli naleqquttut peqataatinneqassallutik, inuussutissarsiortuni aamma aningaasaliisartuni.

---

¹⁶ <https://sulisitsisut.gl/nyheder/aurora-2023/>

- Kalaallit Nunaanni inuussutissarsiutinik allanik oqaloqateqalernissaq takornariartitsinermut aningaasalersuinissat pillugit.

Inaarutaasumik oqaatigiumasat

Takornariartitsinermik inuussutissarsiutit iluanni pissutsit assigiinngitsut amerlasuut ataqatigiinnerillu ilaapput, assigiinngissinnaasarlutillu nunap immikkoortuini assigiinngitsuni. Inuussutissarsiutit takornariartitsinermiittut inuiaqatigiinni siammasissumik inissisimasarput. Amigaatigineqarput pissutsinut atuuttunut atatillugu ilisimasassat tunngaviusut, taamaasillunilu pisariaqartitsisoqarluni suliniutinik inuussutissarsiutinik ilalersuisinnaasunik. Pingaarnertut isigaluni sammisat immikkoortut pingasut immikkut pingaaruteqarput, nassuiaasiami matumani qulaajaavigineqartut.

1. Takornariartitsinerni suliniutit pisariaqartitsipput sammivinni amerlasuuni ataqatigiissaarisooqartarnissaanik. Pisariaqartitsisoqarpoq suliassaqaarfiit assigiinngitsut akimorlugit oqaloqatigiinnernik kikkut sunik suliqaarnissaat akisussaaffiillu agguataarneri pisariaqartitsinerillu pillugit, attaveqaasersuutinik pilersitsiortornermi, inuussutissarsiutinik tapersersuinerni illoqarfiit timmisartunut mittarfissuaqarfiulersussat avataanniittunik, ilinniartitaanernik ilisimasanillu pisariaqartitsisoqarpoq, kulturikkut ingerlatatigut neqeroorutinik ineriartortitsinissanik pisariaqartitsisoqarpoq, suliassanik neqeroorutit pillugit oqaloqatigiinnernik pisariaqartitsisoqarpoq aammalu nunanit allaneersunik sulisussat il.il. pillugit peqataatitsinissanik piumasaqaatinillu aaqqissuussinissanik pisariaqartitsisoqarlunissaaq.
2. Paasissutissanik takornariartitsinermut tunngasunik piviusunik annertuunik amigaateqartoqarpoq, aamma takornariartitsinerit ineriartortinnissaannut tunngasutigut annertuunik, tamakkualu isumaqarput paasinninnerit pineqartunut assut amigaataasut. Piffissami sumiluunniit ingerlasumi iluaqutaasussaavoq periusissianik aaqqissuussinertigut kisitsisinillu pigisanik tunngaveqartunik suliniutissanik aaqqissuussisoqartarnissaa, ilutigisaanillu periarfissaasariaqarluni ineriartortitsinerit uuttorneqartarsinnaanissaat, takujumallugit suliniutaasut qanoq pitsaatigisunik naammassisaqarfiusarneri. Suliniutinik pilersitsisoqartariaqarpoq sapinngisamik annertunerpaatigut ilalersorneqartunik inuiaqatigiit ataatsimut aallaavigalugit, taamaattumillu katersortariaqarput annertunerusut eqqornerusullu paasissutissat tullerriaarneqarsimasat unammilligassat suuneri periarfissallu piusut siulliutissallugit kissaatigineqartut aallaavigalugit.
3. Suleqatigiinneq suleqateqarnerlu takornariartitsinermik inuussutissarsiuteqartunik namminersortunik matumani qitiulluinnarput tapersersuisinnaassagaanni inuussutissarsiummilu pitsaanerpaatigut ikiorsiisarsinnaassagaanni. Taamaattumillu siunnerfilersugaasunik sulisoqartariaqarluni paasissutissanik ilisimasanillu katersinerit eqqarsaatigalugit inatsisiliornissat aallartinneqarnerannili siusissumik, taakkua ilusilersugaaqqullugit pitsaanerpaamik atuussinnaasunngorlugit. Aamma sakuusinnaavoq pingaaruteqartoq paasissutissat amigaatigineqartut katersorneqarsinnaaneri inuussutissarsiutini peqataasut aqqutigalugit.

Naalakkersuisut ingerlaqqittumik sulissutiginiarpaat nassuiaasiap imassai, kiisalu aamma piffissamut takornariartitsinikkut ikaarsaariarfiusumut periusissiasaaq, aamma inaarutaasumik periusissiasaaq, 2023 naatinnagu akuersissutigineqartussat aamma takornariartitsinermut immikkoortumut pilersaarusiaq piffissamut 2025-imiit 2035-imut, ukiut nikkinneranni 2024%2025-imi saqqummiunneqartussaq.

Ilanngussaq 1 – takornariartitsinermit fagitigut teoriit aamma taaguutitut nassuiaatit

Takornariartitsinermit atatillugu ilisimatusarnermit takornariartitsinermit inuussutissarsiuutit amerlasuutigut taaguusersorneqartarput aqqissuussinerni taaguutit aqutigalugit, takornariartitsinermit naleqartunik ataqatigiissitsissutaasut inuiaqatigiinni siammasissumik tunngaveqarmata, aqutillu illugiit sunniuteqartuullutik.

Takornariartitsinermit aqqissuussisarnerit tallimanik nioqarput:

1. **Takornariaq** – isumaliutersuutini kinaassusilerneqartartoq inuttut nammineq najugaqarfigisami avataaniittut piffissami qaammatinit 12-iniit annikinnerusumi, taamaattumillu inuussutissarsiuutitut atatillugu angalasut takornariartunut ilanngunneqartarlutik. Tamatumani takornariartut immikkoortitserneqartarput **nunat tamalaat akornanni - internationalimik - angalasutut**, angalanerminni aallartiffeqartut Kalaallit Nunaata avataaniit, aamma allat **nunap nammineq iluani** angalasut, aallarfillit Kalaallit Nunaanni namminermit.
2. **Angalanermit aallartiffik** – tassa takornariartut angalanerminik aallartitsivigisaa.
3. **Akuniffittut angalanermit aqqusaartagaq** – sumiiffik takornariarluni angalasut aqqusaagaa, ornitassaminut ingerlaarnermini. Kalaallini piffissami matumani tassaasinnaavoq Danmark imaluunniit Island.
4. **Takornariartut ornitassaat** – assersuutigalugu Kalaallit Nunaat, nunatut ornitassatut aamma nunap immikkoortuatut angallaviusutut.
5. **Takornariartitsinermit ingerlatsiviit** – (danskisut suliffissuaqarfittut taagorneqarput) takornariartunik sullissisartut aamma takornariartut angalanermit, pisariaqartitsinermit assigiinngitsunik misigisassaanillu ornitamini.

Takornariartitsinermit nissut immikkoortut tallimaasut sunnerneqartarput avatiminni pissutsinit, soorlu inatsisiliornernit, tusagassiutinit, angalasartut sumukarusuttarnerannit, nunarsuarmi naalakkersuinikkut pissutsinit, assartuisarnermit attaveqaasersuutinilu aqqissuussinernit, niuernermit, attaveqaqatigiinnikkut aqqissuussinernit, nioqutissiornermit, aningaasarsiornermit, silap pissusaanit aamma nunarsuarmi tamarmiusumi pissutsinit allanit, assersuutigalugu nappaassuarmit coronamit. Naatsumik oqaatigalugu, maani Kalaallit Nunaanni iluatitsiviusumik tikeraat ornittagaqarnissaanni iluatitsiviulluurtuni piumasaqaataapput makkua:

1. Takornariaqarnera soqutiginnittunik aamma ilisimasaqartunik naammattunik, kissaateqarnissamut Kalaallit Nunaannut angalarusunnermit, iliuuseqarfigisinnaasaminnik.
2. Takornariat angalasinnaanikkut, sillimaniarnikkut aamma inatsisiliornikkut periarfissaqarnissaat pisinnaatitaanissaallu Kalaallit Nunaanni sumut tamaanga angalasinnaanissamut.
3. Takornariat Kalaallit Nunaannukarnissamut angalanissaminnik pisinnaanissaat, assersuutigalugu angalatitseqatigiiffik aqutigalugu.
4. Kalaallit Nunaanni takornariartitsinermit atasunik inuussutissarsiuuteqartoq sullissisoqarlunilu takornariartutunik kiffartuussinnaasunik, taakkualu

naammattunik nukissaqarlutillu sullissisinnaassuseqassasut takornarianik
pitsaasumik kiffartuussinissamut.

Takornariatitsinermik aaqqissuussinerni nissut ineriartortuupput nuuttarlutillu piuartumik, -
ingerlaavartumik – immikkoortunilu assigiinngitsuni ineriartorneq imminut malittumik
ingerlanngippat aaqqissuussinerit iluanni “pitsorluttoqalersinnaavoq”.